

MỤC LỤC	
A. Cấu trúc sáng kiến	Trang 1
I. Phần mở đầu	
1.Lý do chọn đề tài	Trang 1
2. Mục tiêu, nhiệm vụ của đề tài	Trang 1
3. Đối tượng nghiên cứu	Trang 2
4. Giới hạn phạm vi nghiên cứu	Trang 2
5. Phương pháp nghiên cứu	Trang 2
II. Phần nội dung	
1.Cơ sở lý luận	Trang 3
2.Thực trạng	Trang 3
3.Nội dung và hình thức của giải pháp	Trang 4
III. Phần kết luận và kiến nghị	
1.Kết luận	Trang 14
2.Kiến nghị	Trang 14
B. BẢNG TÓM TẮT SÁNG KIẾN	Trang 15
Tài liệu tham khảo	Trang 17

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

ĐỀ TÀI: MỘT SỐ BIỆN PHÁP HÌNH THÀNH KỸ NĂNG TỰ BẢO VỆ BẢN THÂN CHO TRẺ 5-6 LỚP LÁ 1 -TRƯỜNG MẪU GIÁO HOA SIM

A. CẤU TRÚC SÁNG KIẾN

PHẦN I: PHẦN MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Như chúng ta đã biết giáo dục mầm non là bậc học đầu tiên trong hệ thống giáo dục Quốc dân. Giáo dục mầm non thực hiện việc nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục trẻ. Mục tiêu của giáo dục Mầm non là giúp trẻ em phát triển về thể chất, tình cảm, trí tuệ, thẩm mỹ, hình thành những yếu tố đầu tiên của nhân cách, giúp trẻ “ Học làm người” và chuẩn bị tốt tâm thế cho trẻ bước vào học lớp một.

Qua trực tiếp giảng dạy tại trường mẫu giáo Hoa Sim, năm nay tôi được nhà trường phân công giảng dạy tại lớp lá 1. Từ đầu năm học khi tiếp nhận trẻ tôi nhận thấy rằng đa số trẻ lớp lá 1 rất là hiếu động và tò mò, hiếu kỳ, thích khám phá, tìm tòi và trải nghiệm, trẻ dễ bị cuốn hút với những điều mới lạ, bắt mắt đối với trẻ, trẻ làm những điều trẻ thích và giải quyết các tình huống một cách tức thời và theo cảm xúc của trẻ. Trẻ chưa thể nhận thức được mọi nguy hiểm có thể xảy ra, trẻ thực hiện các hoạt động theo ý thức của trẻ. Thực tế trẻ chưa có được những kỹ năng cần thiết để tự bảo vệ chính bản thân trẻ với những nguy hiểm, không biết ứng phó trong những hoàn cảnh nguy cấp, những tình huống nguy hiểm cũng như tìm kiếm sự giúp đỡ trước những tác động có thể làm ảnh hưởng và tổn hại đến tính mạng của trẻ. Từ đó tôi nhận ra việc hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ ở lứa tuổi 5-6 là điều hết sức cần thiết. Chính vì tầm quan trọng của việc hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ, từ thực trạng về trẻ lớp tôi vậy nên tôi đã mạnh dạn chọn đề tài “*Một số biện pháp giúp trẻ hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ 5-6 tuổi lớp lá 1 trường mẫu giáo Hoa Sim*” làm đề tài nghiên cứu áp dụng trong năm học 2021-2022.

2. Mục tiêu, nhiệm vụ của đề tài

a. Mục tiêu đề tài nghiên cứu

Thực tế trẻ trong độ tuổi mầm non và đặc biệt là giai đoạn cuối tuổi mẫu giáo (5-6 tuổi) là giai đoạn trẻ yêu thích việc học hỏi, tiếp thu và lĩnh hội, rất hiếu kỳ, tò mò và luôn muốn khám phá những điều mới lạ. Nhu cầu thử nghiệm của trẻ thường xuyên phù hợp với năng lực để hiểu biết và phản ứng với những nguy hiểm với chính bản thân trẻ. Thực tế trong cuộc sống mọi tình huống nguy hiểm điều có thể xảy ra với trẻ nếu không có sự kiểm soát của người lớn. Chính vì thế hình thành cho trẻ những kỹ năng cần thiết giúp trẻ biết tự bảo vệ bản thân là một điều hết sức cần thiết, đòi hỏi bố mẹ, người lớn và giáo viên luôn phải đặt lên hàng đầu trong công tác chăm sóc và giáo dục trẻ.

b. Nhiệm vụ của đề tài

- Giúp trẻ có khả năng tự bảo vệ bản thân trước mọi nguy hiểm.
- Hình thành kỹ năng sống cho trẻ mọi lúc mọi nơi.
- Phát triển lĩnh vực tình cảm, kỹ năng xã hội cho trẻ.

+ Tính cấp thiết của đề tài - đối tượng nghiên cứu:

Bản thân tôi là một giáo viên, trực tiếp thực hiện công tác chăm sóc và giáo dục trẻ 5-6 tuổi tại lớp lá 1 trường mẫu giáo Hoa Sim, vì vậy tôi mạnh dạn chọn đề tài **“Một số biện pháp giúp trẻ hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ 5-6 tuổi lớp lá 1 trường mẫu giáo Hoa Sim”** làm đề tài nghiên cứu áp dụng trong năm học 2021-2022. Nhằm giúp giáo viên tìm ra một số biện pháp, hình thức để rèn luyện những kỹ năng cần thiết cho trẻ giúp trẻ biết tự bảo vệ bản thân trước những tình huống nguy hiểm, hoàn cảnh nguy cấp và tìm kiếm sự giúp đỡ trước những tác động có thể làm ảnh hưởng đến tính mạng của trẻ. Từ đó giúp cho trẻ hình thành cho mình những kỹ năng tự bảo vệ bản thân để hình thành và phát triển ở trẻ em những chức năng tâm lí, năng lực, là cơ sở để hình thành nhân cách cho trẻ.

3. Đối tượng nghiên cứu: Đề tài **“Một số biện pháp giúp trẻ hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ 5-6 tuổi lớp lá 1 trường mẫu giáo Hoa Sim”** Áp dụng tại lớp lá 1 năm học 2021 - 2022 và các năm học tiếp theo để hình thành cho trẻ kỹ năng tự bảo vệ bản thân.

4. Giới hạn của đề tài: Áp dụng từ tháng 8 /2021 đến tháng 5 năm 2022 và các năm học tiếp theo của bản thân trong quá trình giảng dạy tại trường mầm non.

5. Phương pháp nghiên cứu: Nghiên cứu dựa trên tình hình thực tế của nhà trường, khả năng nhận thức của trẻ, trình độ chuyên môn của giáo viên và bối cảnh địa phương.

PHẦN II. PHẦN NỘI DUNG

1. Cơ sở lý luận

Từ những thập niên 80 của thế kỷ XX những nghiên cứu về kỹ năng tự bảo vệ bản thân bắt đầu được quan tâm. Từ đó chúng ta đặt ra nghi vấn: Cha mẹ làm gì khi trẻ bị lạc, làm thế nào để trẻ có thể nhận diện một kẻ lạm dụng tình dục, làm thế nào để cải thiện sự an toàn cho trẻ...để rồi chúng ta đặt ra những giải pháp thiết thực để phụ huynh giáo dục cho trẻ khả năng tự bảo vệ bản thân khi gặp nguy hiểm.

Trang bị kỹ năng để trẻ tự bảo vệ chính mình là hành trang vô cùng cần thiết để giúp trẻ ứng phó với mọi biến đổi trong cuộc sống. Theo Bộ giáo dục và đào tạo thống nhất quan điểm của UNICEF thì kỹ năng bảo vệ bản thân là một nội dung quan trọng trong nhóm kỹ năng nhận thức về bản thân cần giáo dục trẻ trong các trường Mầm non.

Vậy chúng ta hiểu kỹ năng tự bảo vệ bản thân là gì? Kỹ năng tự bảo vệ bản thân là những hiểu biết của một người về những sự việc xung quanh mình cũng như cách để hành động đúng, an toàn đối với sự vật đó. Trẻ có kỹ năng bảo

vệ bản thân sẽ biết cách làm thế nào để tránh xa những mối nguy hiểm hoặc khám phá thế giới trong phạm vi an toàn”.

Dạy trẻ kỹ năng tự bảo vệ bản thân giúp trẻ hình thành thói quen và các kỹ năng ứng phó với nguy hiểm khi trẻ gặp phải trong gia đình, trường học và ngoài xã hội phù hợp với lứa tuổi của trẻ.

2. Thực trạng nội dung

+ Thuận lợi:

- Bản thân tôi là một giáo viên luôn nhiệt tình, yêu nghề, mến trẻ, tâm huyết với nghề, ham học hỏi, trau dồi kiến thức, có trình độ chuyên môn nghiệp vụ trên chuẩn.

- 100% trẻ đã được học qua lớp mẫu giáo nhỡ, đa số trẻ nhanh nhẹn, hoạt bát, đã nắm được một số kiến thức cơ bản về môi trường và xã hội xung quanh bé.

- Lớp lá 1 học tại trường chính, có khuôn viên rộng rãi thoáng mát, trang thiết bị khá đảm bảo, có nhiều khu vực cho trẻ hoạt động.

- Lớp luôn nhận được sự quan tâm của Ban Giám Hiệu nhà trường, chỉ đạo sát sao, quan tâm, khuyến khích giáo viên sáng tạo trong các hoạt động chăm sóc giáo dục trẻ.

+ Khó khăn:

- Giáo viên chưa có nhiều kinh nghiệm trong việc rèn kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ 5-6 tuổi. Giáo dục kỹ năng cho trẻ vẫn chưa được quan tâm đúng mực và chưa có kế hoạch rõ ràng, sức lan tỏa chưa rộng, còn bị bó hẹp.

- Đa số trẻ chưa thể hiện được kỹ năng tự bảo vệ bản thân. Nhận thức của trẻ không đồng đều, nhiều trẻ trong lớp còn rụt rè, nhút nhát, chưa tự giác và chủ động tham gia các hoạt động.

- Đa số phụ huynh chưa thật sự chú trọng vào việc dạy trẻ kỹ năng tự bảo vệ bản thân. Từ đó việc phối hợp giữa giáo viên và phụ huynh chưa thực sự đồng bộ trong việc rèn các kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ, phụ huynh đa số làm nông nên có ít thời gian để cùng trẻ tham gia vào các hoạt động xã hội, tạo môi trường cho trẻ được giao tiếp, học hỏi.

Nguyên nhân:

Do hầu hết trẻ sinh ra trong gia đình nông thôn, điều kiện còn khó khăn, đa số bố mẹ đi làm ruộng, làm vườn nên không có thời gian quan tâm đến trẻ.

Giáo viên chưa đầu tư nhiều cho các bài hát mới và vận động mới đa số các bài hát các vận động theo nhạc sử dụng bài hát cũ, vận động cũ chưa có tính sáng tạo.

BẢNG KHẢO SÁT THỐNG KÊ SỐ LIỆU ĐẦU NĂM HỌC 2021-2022:

Thời điểm	Tổng	Trẻ chưa có kĩ	Trẻ có kĩ năng	Trẻ có kĩ năng
------------------	-------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

	số học sinh	năng tự bảo vệ		tự bảo vệ bản thân nhưng chưa áp dụng tốt vào thực tế.		tự bảo vệ bản thân và áp dụng tốt vào thực tế.	
		TS	Tỷ lệ	TS	Tỷ lệ	TS	Tỷ lệ
Đầu năm học: 2021-2022	38	30	79 %	5	13%	3	7,8%

3.Nội dung và hình thức của giải pháp.

a.Mục tiêu của giải pháp

- Dạy trẻ kỹ năng tự bảo vệ bản thân giúp trẻ hình thành thói quen và các kỹ năng ứng phó với nguy hiểm khi trẻ gặp phải trong gia đình, trường học và ngoài xã hội phù hợp với lứa tuổi của trẻ.

- Trang bị cho cha mẹ trẻ kỹ năng giáo dục trẻ thói quen bảo vệ bản thân trước nguy hiểm cận kề.

b.Nội dung và cách thức thực hiện của giải pháp

*** Biện pháp thứ nhất: Giáo viên nghiên cứu, tìm hiểu tài liệu, tham gia học hỏi, nâng cao kiến thức về một số biện pháp hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ 5-6 tuổi.**

Để nâng cao kiến thức của bản thân về việc hình thành một số kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ 5-6 tuổi tôi nghiên cứu và nắm bắt tốt các đặc điểm tâm lý của trẻ mầm non và đặc biệt là đặc điểm tâm sinh lý của trẻ 5-6 tuổi, tôi luôn tích cực tìm tòi, nghiên cứu tài liệu qua sách, báo chí, bồi dưỡng thường xuyên, internet ... sàng lọc thông tin và từ đó rút ra những kiến thức cơ bản về việc hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ 5-6 tuổi.

Nghiên cứu và nắm chắc chương trình giáo dục mầm non các nội dung, mục tiêu và kết quả mong đợi giữa thông tư 17 và thông tư 28, nắm bắt 4 nội dung sửa đổi bổ sung và lựa chọn chương trình học phù hợp với độ tuổi 5-6 tuổi là một khâu rất quan trọng đối với giáo viên. Tôi đã lồng ghép các chỉ số của bộ chuẩn phát triển trẻ 5 tuổi vào mục tiêu giáo dục, chú trọng đến những chỉ số để hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân trong những nội dung hoạt động và kết quả mong đợi giúp trẻ đạt được các mục tiêu cụ thể đã đề ra, đảm bảo an toàn và phát triển toàn diện nhân cách cho trẻ.

Ngay từ đầu năm học, trong các buổi sinh hoạt chuyên môn tôi luôn mạnh dạn trao đổi kiến thức về tầm quan trọng của việc hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ 5-6 tuổi, cùng nhau thảo luận đưa ra các hoạt động có thể thực hiện, đưa ra những biện pháp tốt nhất để hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ.

Thường xuyên dự giờ các tiết dạy của đồng nghiệp trong trường, các tiết dạy chuyên đề của trường mình và trường bạn để học hỏi, rút kinh nghiệm cho

bản thân. Bên cạnh đó bản thân tôi luôn mạnh dạn học hỏi, tìm tòi và thực hiện hiệu quả tiết minh họa chuyên đề “ Giáo dục phát triển ngôn ngữ cho trẻ trong trường mầm non” do nhà trường phân công. Mạnh dạn hỏi ý kiến và đi dự giờ các hoạt động của các giáo viên có tay nghề vững vàng để từ đó học hỏi kinh nghiệm để vận dụng vào thực tế tại lớp. Tích lũy kinh nghiệm và biết đổi mới hình thức tổ chức sáng tạo, sinh động mới mẻ, phương pháp giáo dục “Lấy trẻ làm trung tâm” thu hút trẻ tham gia tích cực, hứng thú vào hoạt động vui chơi và trải nghiệm.

Bản thân tôi đã hoàn thành xong lớp học liên thông đại học mầm non, tham gia lớp bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ do phòng giáo dục tổ chức để nâng cao kiến thức của mình trong việc chăm sóc và giáo dục trẻ.

Khi áp dụng những biện pháp trên tôi thấy bản thân mình đã nắm bắt được những kiến thức tốt nhất trong việc hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ 5-6 tuổi, tổ chức các hoạt động có nhiều sáng tạo hơn, linh hoạt hơn, sinh động và thu hút được trẻ tham gia vào hoạt động, để thực hiện tốt nhất công tác chăm sóc và giáo dục trẻ tại lớp lá 1 trong năm học 2021-2022.

*** Biện pháp thứ hai: Hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ thông qua hoạt động học.**

Hoạt động học là một hoạt động quan trọng và không thể thiếu trong việc cung cấp kiến thức cho trẻ về những nguy hiểm có thể xảy ra với trẻ. Khi tham gia vào hoạt động học trẻ cùng thảo luận với bạn và cô giáo qua những kiến thức mà trẻ lĩnh hội được thông qua nhiều hình thức như: giáo án điện tử Powerpoint, qua mô hình, tranh ảnh, thí nghiệm... Từ đó trẻ lĩnh hội được những kiến thức và cách ứng phó với những nguy hiểm giúp hình thành cho trẻ kỹ năng tự bảo vệ bản thân.

Ngay từ đầu năm học tôi đã nghiên cứu, nắm bắt rõ từng nội dung của các chỉ số trong bộ chuẩn phát triển trẻ em 5 tuổi. Lựa chọn đưa các chỉ số vào mục tiêu hỗ trợ cho trẻ kỹ năng tự bảo vệ bản thân như: *Chuẩn 6: Trẻ có thể biết và thực hành an toàn cá nhân.* Gồm chỉ số 21, 22, 23, 24, 25, áp dụng các chỉ số này vào trong mục tiêu, nội dung chương trình giảng dạy một cách hiệu quả giúp trẻ nắm được kiến thức và hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân.

Xây dựng kế hoạch giáo dục cáu lớp rõ ràng, các kỹ năng cần dạy cho trẻ 5-6 tuổi ở lớp lá 1 trong năm học 2021-2022, và đưa vào vào hoạt động học của tất cả các lĩnh vực phát triển của trẻ và trên tất cả các kế hoạch: Kế hoạch giáo dục, kế hoạch tháng, kế hoạch tuần, kế hoạch ngày ...của tất cả 9 tháng trong năm.

Ví dụ 1: Trong tháng 12: Thông qua giờ học: Khám phá xã hội: “ Tìm hiểu về nghề thợ điện” thông qua hoạt động học giúp trẻ biết được tên gọi, dụng cụ lao động, nơi làm việc....thì tôi còn dạy trẻ biết được những nguy hiểm mà không chỉ chú thợ điện mà trẻ có thể gặp phải với các thiết bị điện thông qua các biển báo nguy hiểm: Biển báo cấm trẻ em lại gần, biển báo điện cao thế... những đồ dùng, những nơi mà trẻ có thể gặp nguy hiểm, dạy trẻ cách ứng phó,

cho trẻ thực hành, phải làm gì khi thấy người khác bị giật điện bằng cách đưa ra các tình huống, các hành vi đúng sai cho trẻ giải quyết. Thông qua cách xử lý các tình huống, nhận biết các hành vi đúng sai mà trẻ được thực hành, trực tiếp quan sát để trẻ có được kỹ năng tự bảo vệ bản thân của mình đối với các thiết bị điện, phòng chống tai nạn trẻ bị điện giật xảy ra với trẻ.

(*Dạy trẻ nhận biết biển báo “Không nghịch, chọc phá các ổ điện”*)

(*Dạy trẻ nhận biết biển báo “Khu vực cấm trẻ em”*)

Áp dụng chương trình lồng ghép phòng chống thiệt hại do thiên tai nhằm hình thành cho trẻ kỹ năng tự bảo vệ bản thân bằng cách cho trẻ nhận biết những dấu hiệu, một số nguy hiểm có thể xảy ra như: Chết đuối, hỏa hoạn, sấm sét,

ngập lụt, động đất...tôi dạy cho trẻ cách giữ an toàn và thoát hiểm khi cần thiết. Dạy trẻ cách thoát hiểm và giữ an toàn khi gặp các sự cố như hỏa hoạn, động đất, khi ở nhà một mình. Thông qua giờ học thể dục: “ Bò thấp chui qua cổng” khi dạy cho trẻ các vận động cơ bản, một mặt giúp trẻ phát triển kỹ năng vận động, rèn luyện sức khỏe, thông qua tiết dạy còn giúp trẻ liên hệ với thực tế có thể sử dụng vận động này vào lúc nào.

Ví dụ 2: Vận động bò thấp chui qua cổng có thể sử dụng lúc thoát ra khỏi đám cháy trong phòng kín, để tránh bị ngạt khói.

(Dạy trẻ bò thấp chui qua cổng có thể sử dụng lúc thoát ra khỏi đám cháy trong phòng kín, để tránh bị ngạt khói.)

Với thực trạng bắt cóc trẻ em ngày càng nhiều, trẻ bị bắt cóc lúc đang đi chơi, lúc đang ở trường và cả ngay lúc trẻ ở nhà. Trẻ biết cách nhờ sự giúp đỡ, các ký hiệu để kêu gọi sự giúp đỡ khi cần thiết, biết cách phối hợp với người khác để giải quyết vấn đề là một kỹ năng quan trọng trong việc hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ 5-6 tuổi. Tôi mạnh dạn giúp trẻ có được những kỹ năng ứng xử khi có người lạ đến nhà và hình thành cho trẻ kỹ năng tự bảo vệ bản thân trong những trường hợp nguy hiểm thông qua các hoạt động học trong từng tháng trong năm.

Thông qua giờ học Làm quen văn học: Kể chuyện “ Dê con nhanh trí” Thông qua nội dung câu chuyện, cách ứng phó của các chú dê con khi mẹ vắng nhà với chú sói gian ác, giúp trẻ biết được những nguy hiểm và cách ứng phó với những nguy hiểm, hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ mà trẻ có thể gặp khi ở nhà.

(Trẻ biết những nguy hiểm có thể xảy ra khi ở nhà và cách bảo vệ bản thân, thông qua câu chuyện “ Dê con nhanh trí”)

Bên cạnh đó tôi lồng ghép giáo dục trẻ biết cách sử dụng với những đồ dùng có thể gây nguy hiểm cho trẻ : Kéo, bút chì, bàn, ghế, gạch.....để trẻ có được kỹ năng sử dụng đồ dùng đúng nơi, đúng lúc và đúng cách để bảo vệ bản thân cho chính trẻ và không làm tổn thương đến bạn thông qua giờ học như: Tạo hình : Cắt dán ngôi nhà.

(Dạy trẻ biết sử dụng kéo an toàn khi tham gia hoạt động tạo hình.)

*** Biện pháp ba: Hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ thông qua hoạt động mọi lúc mọi nơi và tạo tình huống.**

- **Đối với hoạt động chơi ngoài trời:** Ở lứa tuổi mẫu giáo hoạt động ngoài trời là một hoạt động trẻ yêu thích và mong muốn được hoạt động trong ngày, trẻ được hít thở không khí trong lành và được quan sát thế giới xung quanh và khám phá những điều mới lạ từ thiên nhiên, trẻ được tự do hoạt động. Khi tham gia vào hoạt động chơi ngoài trời là hoạt động mà trẻ thường gặp phải tai nạn thương tích nhiều nhất, những nguy hiểm cho bản thân trẻ và các bạn. Chính vì vậy tôi thường xuyên tổ chức cho trẻ quan sát những nơi trẻ không nên vào, và không nên vào khi không có người lớn đi cùng trong khuôn viên trường như nhà bếp, hồ rác, công trình xây dựng đang thi công, những vị trí trẻ có thể gặp nguy hiểm khi chơi... Cùng cho trẻ thảo luận những nguy hiểm mà trẻ có thể gặp, để trẻ biết không đi lại gần, và nhắc nhở bạn không đi lại gần những nơi nguy hiểm, và sẽ làm gì khi bạn đến gần những nơi nguy hiểm, để phòng tránh những tai nạn thương tích cho mình và bạn khi tham gia hoạt động.

(Dạy trẻ không đi lại gần và nhắc nhở bạn không đi lại gần công trình đang xây dựng và cách xử lí khi bạn hoặc mình gặp nguy hiểm)

Ngoài ra tôi cho trẻ cùng quan sát kênh mương (Gần cổng trường học) với vị trí nguy hiểm mà trẻ không được đi gần khi đi học về và cho trẻ biết những nguy hiểm mà trẻ sẽ gặp phải, tôi dạy trẻ cách ứng phó và thực hành trẻ phải làm gì để bảo vệ bản thân mình và bạn khi có trường hợp nguy hiểm xảy ra với bạn và mình.

(Dạy trẻ biết nguy hiểm của kênh mương và cách ứng phó khi gặp tình huống nguy hiểm)

Dạy trẻ các kỹ năng vận động cơ bản khi ở ngoài trời như đi, chạy, nhảy, cách chơi với những đồ chơi ngoài trời sao không gây ra tai nạn. Tổ chức và khuyến khích trẻ tham gia vào các hoạt động ngoài trời, các trò chơi vận động

(Dạy trẻ các kỹ năng vận động cơ bản khi ở ngoài trời)

Ví dụ 3: Trong tháng 3: Thông qua hoạt động chơi ngoài trời: “ Dạo chơi trò chuyện về một số lễ hội truyền thống đặc trưng của xã Ea Siên”. Tôi trang bị cho trẻ những kiến thức, kỹ năng những tình huống nguy hiểm, cách giải quyết tình huống và phòng tránh tai nạn mà trẻ có thể gặp, đặc biệt là tai nạn đuối nước khi trẻ tham gia vào các hoạt động hàng ngày cùng bố mẹ tại nơi cư trú..

Khi ra ngoài trời tôi thường xuyên cho trẻ trò chuyện với chú bảo vệ, các cô ở trong trường, nhằm tạo cảm giác an toàn thân thiện cho trẻ, để trẻ có thể nhờ sự giúp đỡ khi gặp rắc rối khi trẻ không có cô hoặc ba mẹ bên cạnh.

- Đối với hoạt động chiều là thời gian để trò chuyện với trẻ, đưa ra tình huống đơn giản để cô và trẻ cùng thảo luận. Giúp trẻ nhớ những số điện thoại khẩn cấp, và nên gọi những lúc nào.

- Đối với vệ sinh, ăn uống, khuyến khích trẻ tự phục vụ để hình thành tính tự lập. Dạy trẻ biết giữ gìn vệ sinh cá nhân để bảo vệ sức khỏe, mặc quần áo đúng theo thời tiết, các loại thức ăn không nên ăn.

- Một trong những phương pháp hữu hiệu nhất để rèn kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ 5-6 tuổi là phương pháp: Tạo tình huống. Bởi khi gặp các tình huống mà cô tạo ra, trẻ sẽ xử lý tình huống đó bằng kinh nghiệm của trẻ mà trẻ sẽ cho là đúng. Cô quan sát cách giải quyết tình huống của trẻ từ đó cùng thảo luận và rút ra kết luận, từ đó trẻ sẽ rút ra những kiến thức bổ ích cho trẻ khi trẻ gặp tình huống có thật trong cuộc sống, để trẻ có cách giải quyết tình huống tốt

nhất để bảo vệ chính bản thân trẻ và bạn khi có trường hợp xấu xảy ra. Nên tôi thường xuyên lồng ghép đặt ra các tình huống bất ngờ trong tất cả các hoạt động trong ngày của trẻ.

Ví dụ : “ Nếu trẻ đang chơi với các bạn ở sân trường, có một người lạ mặt đến cho quà và nói là bạn của ba mẹ bé, và nhờ đến đón bé về thì bé sẽ làm gì lúc đó?” Cho các bé thảo luận sẽ phải làm gì lúc đó. Có nên đi theo người đó về hay không? Sau đó sẽ trò chuyện cùng với trẻ các bước để giải quyết tình huống, xem ai là người đầu tiên bé sẽ cầu cứu.

(Tạo tình huống có người lạ cho quà và muốn đón bé về với mẹ, và cùng trẻ giải quyết tình huống).

Đối với hoạt động góc: Ví dụ: Góc phân vai “Khi bé ở nhà một mình, có người đến nhờ giúp đỡ, bé sẽ phải làm gì?” Tôi sẽ cho trẻ giải quyết vấn đề trên hai tình huống một là người đó thật sự là người xấu, hai là người đó cần giúp đỡ thật sự.

Ví dụ: Góc xây dựng: Tôi tạo tình huống chú thợ xây bị đau chân? Và cho trẻ giải quyết tình huống phải làm gì? Và khi đi và ngồi trên xe máy thì phải như thế nào ? Cho trẻ cùng thảo luận và cùng trẻ giải quyết tình huống tốt nhất mà vẫn đảm bảo an toàn giao khi tham gia giao thông.

Với tình trạng trẻ em bị xâm hại và lạm dụng tăng lên hàng ngày, tính chất và chiều hướng sự việc ngày càng nghiêm trọng, phức tạp như hiện nay. Và đặc biệt là trẻ 5-6 tuổi còn quá nhỏ để trẻ có thể tự mình kháng cự, chống lại trước kẻ xấu. Tôi mạnh dạn tạo các tình huống khi có người khác đi lại gần và có những cử chỉ, hành động không đúng với trẻ thì trẻ sẽ làm gì? Sau khi cùng thảo luận với trẻ về những hành động sai và đúng, cách xử lý tình huống, tôi lồng ghép dạy cho trẻ biết một số quy tắc trong giao tiếp.

Ví dụ: *Quy tắc bàn tay trong giao tiếp:* Bàn tay của bé có 5 ngón và cũng được chia thành 5 vòng tròn giao tiếp. Ôm hôn, dùng với người thân ruột thịt trong gia đình như ông bà, bố mẹ, anh chị em ruột.

1.Nắm tay: Với bạn bè, thầy cô, họ hàng. 2.Bắt tay: Khi gặp người quen.

3. Vẫy tay: Nếu đó là người lạ. 4. Xua tay không tiếp xúc, thậm chí hét to và bỏ chạy nếu những người xa lạ mà bé cảm thấy bất an, tiến lại gần và có cử chỉ thân mật.

*** Biện pháp thứ tư: Phối hợp, tuyên truyền với phụ huynh về việc trang bị kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ.**

Trong các buổi họp phụ huynh tôi cùng trao đổi với phụ huynh về vai trò quan trọng của việc hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ 5-6 tuổi tại lớp lá 1. Và những kỹ năng tự bảo vệ bản thân cần thiết mà trẻ cần được trang bị để đảm bảo an toàn cho bé. Để từ đó thu hút được sự phối hợp tích cực, nhiệt tình của phụ huynh trong tất cả các hoạt động nhằm hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ 5-6 tuổi tại lớp lá. Tôi thường xuyên đưa vào cuộc họp phụ huynh những nội dung trọng tâm để cùng trò chuyện, trao đổi chia sẻ kinh nghiệm, ví dụ như: Nhận thức của cha mẹ trong việc chủ động phòng chống tai nạn đuối ở trẻ em là điều rất quan trọng. Bởi vậy, tôi tích cực đẩy mạnh công tác tuyên truyền nhằm tăng cường sự giám sát của cha mẹ, đối với trẻ em trong thời gian nghỉ hè: Tuyên truyền nhận thức cho các bậc cha mẹ; trang bị cho con em mình những kỹ năng bảo vệ bản thân an toàn là điều cần thiết; Khuyến khích cha mẹ nên đưa con em mình tới các điểm dạy bơi an toàn. Các ao hồ ở gần nhà phải có rào chắn cẩn thận.

Góc tuyên truyền là một biện pháp tuyên truyền hữu hiệu nhất đến phụ huynh. Tôi trang trí “ Góc tuyên truyền” đẹp, rõ ràng các nội dung và thường xuyên cập nhật tên gọi một số kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ 5-6 tuổi, nội dung, biện pháp các bước để hình thành kỹ năng đó cho trẻ tại nhà và tại trường, để phụ huynh tham khảo và phối hợp cùng cô giáo trong việc hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ 5-6 tuổi.

Chia sẻ với phụ huynh những việc cần làm cho trẻ ở nhà như : Việc cho trẻ tham quan nơi mình đang sống và biết không lại gần nơi nguy hiểm: Ao, hồ, giếng nước, ổ điện.....Trẻ biết những người mình có thể nhờ giúp đỡ khi cần.

Khuyến khích phụ huynh cho trẻ tham gia và tham gia cùng trẻ các lễ hội nhà trường tổ chức. Từ những chuyến đi như vậy bé sẽ hình thành tính tự lập, biết lắng nghe và quan sát, biết tự phục vụ, chăm sóc cho bản thân mình, và mạnh dạn hơn, bé có thể vận dụng những kỹ năng đã học ở trường để phòng tránh nguy hiểm cho bản thân như: đi như thế nào để không bị lạc, và đảm bảo an toàn cho bản thân.

Trong các giờ đón trả trẻ tôi thường xuyên trao đổi với phụ huynh về tình hình sức khỏe, học tập, ăn, ngủ... của trẻ trên lớp để phụ huynh kịp thời nắm bắt và chia sẻ với phụ huynh một số quy tắc có thể dạy cho trẻ như:

Tuyên truyền cho phụ huynh nắm được: *Quy tắc mà hội bảo trợ trẻ em kêu gọi các phụ huynh nên dạy cho con của mình:*

+ Riêng tư: Nói với trẻ rằng không một ai có thể được nhìn hay chạm vào vùng kín của bé, trừ một số người như bác sĩ, y tá hay bố mẹ. Tuy nhiên, bác sĩ

y tá cần phải mặc đồng phục và đang trong giờ khám chữa bệnh, phải giải thích được cho con là họ cần chạm vào để làm gì và cần có sự đồng ý của con.

+ Luôn nhớ cơ thể con thuộc về con: Hãy cho trẻ biết rằng cơ thể trẻ thuộc về chính bé. Không ai có quyền làm bất cứ điều gì với cơ thể bé mà khiến bé khó chịu. Nếu ai cố tình, trẻ cần biết nói “Không”.

+ Không là không: Giúp trẻ nhận thức được rằng trẻ có quyền nói “không” với những động chạm bé không thích từ bất cứ ai, kể cả các thành viên trong gia đình.

+ Lên tiếng: Nói với con khi nào bé cảm thấy buồn, lo lắng, sợ hãi, bé nên lên tiếng với người bé tin tưởng, có thể nói với bố mẹ, hay chị gái, cô giáo.

c. Mối quan hệ của các giải pháp

Các giải pháp có mối quan hệ, liên quan chặt chẽ, mật thiết với nhau. Giải pháp này hỗ trợ cho giải pháp kia với một mục đích chính là hướng tới giáo dục trẻ kỹ năng tự bảo vệ bản thân mình trước nguy hiểm.

Đối với nội dung đề tài này có thể áp dụng cho tất cả các lớp mẫu giáo trong trường mẫu giáo Hoa Sim để giáo dục cho trẻ kỹ năng sống, kỹ năng tự phục vụ và ứng phó với mọi tình huống có thể xảy ra xung quanh bé. Đề tài này cũng có thể áp dụng cho các trường lân cận trong huyện khi trong cuộc sống xảy ra nhiều nguy cơ ảnh hưởng đến tính mạng, tinh thần và thể chất của trẻ. Vì vậy giáo viên cần nghiên cứu kỹ để áp dụng lồng ghép giáo dục trẻ một cách hiệu quả và phù hợp với tình hình thực tế của từng địa phương từng lớp và từng độ tuổi.

Thông qua đề tài này giáo viên giúp trẻ có những kỹ năng cơ bản tự bảo vệ bản thân mình khi có sự cố bất thường xảy ra. Rèn luyện cho trẻ những kiến thức cơ bản và kỹ năng ứng phó với mọi hoàn cảnh khi không có người lớn bên cạnh, đồng thời giúp cho trẻ hình thành tính tự tin, bạo dạn, tự lập và có khả năng tự phục vụ bản thân, chuẩn bị tốt tâm lý, sức khỏe, thể chất vững vàng cho trẻ bước vào trường tiểu học.

d. Kết quả khảo nghiệm , giá trị khoa học , của đề tài nghiên cứu.

Từ những cố gắng nghiên cứu tài liệu, kinh nghiệm của bản thân, sự chỉ đạo sát sao của ban giám hiệu nhà trường, sự ủng hộ phối hợp tích cực của các bậc cha mẹ đã giúp lớp lá 1 đã đạt được một số kết quả trong việc hình thành một số kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ:

- + Trẻ tích cực hứng thú khi tham gia giải quyết các tình huống.
- + Trẻ mạnh dạn tự tin hơn, biết phối hợp với bạn để giải quyết vấn đề.
- + Trẻ biết quan sát, lắng nghe và đưa ra cách giải quyết một vấn đề, một tình huống.
- + Phụ huynh cởi mở, gần gũi hơn khi trao đổi về các vấn đề của trẻ khi ở nhà.

+ Tôi có nhiều kinh nghiệm hơn trong việc dạy cho trẻ các kỹ năng tự bảo vệ.

Sau khi áp dụng các biện pháp trên lớp lá 1 đã có những chuyển biến tốt hơn:

KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC NĂM HỌC 2021-2022:

Thời điểm	Tổng số học sinh	Trẻ chưa có kỹ năng tự bảo vệ		Trẻ đã có kỹ năng tự bảo vệ nhưng chưa áp dụng tốt vào thực tế.		Trẻ đã có kỹ năng tự bảo vệ và áp dụng tốt vào thực tế.	
		TS	Tỷ lệ	TS	Tỷ lệ	TS	Tỷ lệ
Tháng 8/2021	38	30	79 %	5	13%	3	7,8%
Tháng 03/2022	38	6	15,7%	4	10,5%	28	73,6 %
So sánh tỷ lệ	38 cháu	Giảm 24 cháu	Giảm 63,3%	Giảm 1 cháu	Giảm 2,5%	Tăng 25 cháu	Tăng 65,8%

PHẦN III: KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

1. Kết luận:

Có thể nói rằng giáo dục kỹ năng sống là một trong những kỹ năng cần thiết giúp trẻ mẫu giáo nói chung và trẻ 5-6 tuổi nói riêng, hình thành và phát triển một cách toàn diện, và một trong những kỹ năng quan trọng và cần thiết cho trẻ ở lứa tuổi mầm non là kỹ năng tự bảo vệ của trẻ, các kỹ năng này cần phải hình thành cho trẻ ngay từ khi trẻ còn nhỏ. Để trang bị kỹ năng này cho trẻ tôi đã thực hiện lồng ghép các kỹ năng vào trong chương trình học của trẻ, và xây dựng bài tuyên truyền với đầy đủ các nội dung, tích cực trao đổi với phụ huynh và khuyến khích phụ huynh và tham mưu với nhà trường tích cực tổ chức các hoạt động dã ngoại cho trẻ. Qua các biện pháp này thì tôi đã áp dụng và có hiệu quả cao tại lớp lá 1.

2. Kiến nghị

Để đề tài nghiên cứu đạt kết quả cao, bản thân tôi có 1 số kiến nghị như sau:

*** Đối với giáo viên:**

Qua quá trình nghiên cứu và thực hiện tại lớp, bản thân tôi đã rút ra được bài học kinh nghiệm như sau:

+ Dạy trẻ kỹ năng tự bảo vệ chủ yếu sử dụng phương pháp trò chuyện, cần dành cho trẻ nhiều thời gian để trò chuyện gần gũi với trẻ.

+ Giáo viên cần linh hoạt, sáng tạo trong việc lồng ghép, tích hợp, vận dụng tốt lấy trẻ làm trung tâm, để trẻ được khám phá, trải nghiệm, thảo luận và đưa ra kết quả

+ Khi dạy trẻ kỹ năng tự bảo vệ cần kết hợp dạy trẻ biết chia sẻ quan tâm đến những người xung quanh.

+ Cần phối hợp đồng bộ giữa nhà trường, giáo viên và phụ huynh để việc giáo dục trẻ tốt hơn.

+ Xây dựng tốt môi trường giáo dục trong và ngoài lớp, chú trọng đến hình ảnh giáo dục kỹ năng sống cho trẻ.

*** Đối với phụ huynh:**

- Người quan trọng nhất trong việc hình thành kỹ năng tự bảo vệ ở trẻ chính là ba mẹ trẻ.

- Gia đình, các thành viên gia đình luôn khuyến khích, động viên và tạo điều kiện tốt nhất để trẻ được trải nghiệm và hình thành các kỹ năng bảo vệ cho bản thân mình.

- Giáo viên làm tốt công tác phối hợp với phụ huynh, thường xuyên trao đổi hai chiều để nắm bắt tình hình phát triển của con mình để kịp thời đưa ra các giải pháp và cách giải quyết tốt nhất.

*** Về phía chính quyền địa phương và nhà trường**

- Trong thời gian tới mong được sự quan tâm hơn nữa của đảng ủy, chính quyền địa phương trong công tác giáo dục trẻ kỹ năng tự bảo vệ bản thân,

- Tổ chức các chuyên đề tổ chuyên môn, tuyên truyền đến giáo viên, hướng dẫn phụ huynh giáo dục cho trẻ kỹ năng tự bảo vệ bản thân trước nguy hiểm.

- Bồi dưỡng chuyên môn, nâng cao hơn nữa về kỹ năng giáo dục trẻ mầm non.

- Tiếp tục nghiên cứu tài liệu, đề xuất các biện pháp mới hơn, sáng tạo hơn nhằm hoàn thiện giải pháp hữu ích.

B. BẢNG TÓM TẮT SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

1. Tên đề tài: Một số biện pháp hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ 5-6 lớp lá 1 -trường mẫu giáo Hoa Sim

2. Nội dung, lĩnh vực đề tài: Phát triển tình cảm, kỹ năng xã hội cho trẻ 5 6 tuổi lớp lá 1 trường mẫu giáo Hoa Sim. Tìm hiểu kỹ năng tự bảo vệ bản thân là gì? Kỹ năng tự bảo vệ bản thân là những hiểu biết của một người về những sự việc xung quanh mình cũng như cách để hành động đúng, an toàn đối với sự vật đó. Trẻ có kỹ năng bảo vệ bản thân sẽ biết cách làm thế nào để tránh xa những mối nguy hiểm hoặc khám phá thế giới trong phạm vi an toàn”. Dạy trẻ kỹ năng tự bảo vệ bản thân giúp trẻ hình thành thói quen và các kỹ năng ứng phó với

nguy hiểm khi trẻ gặp phải trong gia đình, trường học và ngoài xã hội phù hợp với lứa tuổi của trẻ.

3. Tác giả: Đặng Thị Linh Hạnh. Chức vụ: Chủ tịch công đoàn, tổ khối: Lá. Bộ môn giảng dạy, nhiệm vụ công tác: Giảng dạy tại lớp Lá 1 trường mẫu giáo Hoa Sim.

4. Nội dung tóm tắt:

- **Nội dung tóm tắt của sáng kiến:** Bản thân tôi là một giáo viên, trực tiếp thực hiện công tác chăm sóc và giáo dục trẻ 5-6 tuổi tại lớp lá 1 trường mẫu giáo Hoa Sim, vì vậy tôi mạnh dạn chọn đề tài **“Một số biện pháp giúp trẻ hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ 5-6 tuổi lớp lá 1 trường mẫu giáo Hoa Sim”** làm đề tài nghiên cứu áp dụng trong năm học 2021-2022. Nhằm giúp giáo viên tìm ra một số biện pháp, hình thức để rèn luyện những kỹ năng cần thiết cho trẻ giúp trẻ biết tự bảo vệ bản thân trước những tình huống nguy hiểm, hoàn cảnh nguy cấp và tìm kiếm sự giúp đỡ trước những tác động có thể làm ảnh hưởng đến tính mạng của trẻ. Từ đó giúp cho trẻ hình thành cho mình những kỹ năng tự bảo vệ bản thân để hình thành và phát triển ở trẻ em những chức năng tâm lí, năng lực, là cơ sở để hình thành nhân cách cho trẻ. Phương pháp nghiên cứu: Nghiên cứu dựa trên tình hình thực tế của nhà trường, khả năng nhận thức của trẻ, trình độ chuyên môn của giáo viên và bối cảnh địa phương.

+ Biện pháp thứ nhất: Giáo viên nghiên cứu, tìm hiểu tài liệu, tham gia học hỏi, nâng cao kiến thức về một số biện pháp hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ 5-6 tuổi.

+ Biện pháp thứ hai: Hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ thông qua hoạt động học.

+ Biện pháp ba: Hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ thông qua hoạt động mọi lúc mọi nơi và tạo tình huống.

+ Biện pháp thứ tư: Phối hợp, tuyên truyền với phụ huynh về việc trang bị kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ.

- **Phạm vi áp dụng, khả năng phổ biến:** Đề tài **“Một số biện pháp giúp trẻ hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ 5-6 tuổi lớp lá 1 trường mẫu giáo Hoa Sim”** Áp dụng tại lớp lá 1 năm học 2021 - 2022 và các năm học tiếp theo để hình thành cho trẻ kỹ năng tự bảo vệ bản thân.

- **Thời điểm áp dụng:** Áp dụng từ tháng 8 /2021 đến tháng 5 năm 2022 và các năm học tiếp theo của bản thân trong quá trình giảng dạy tại trường mầm non.

- **Hiệu quả mang lại:** Từ những cố gắng nghiên cứu tài liệu, kinh nghiệm của bản thân, sự chỉ đạo sát sao của ban giám hiệu nhà trường, sự ủng hộ phối hợp tích cực của các bậc cha mẹ đã giúp lớp lá 1 đã đạt được một số kết quả trong việc hình thành một số kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ:

+ Trẻ tích cực hứng thú khi tham gia giải quyết các tình huống.

- + Trẻ mạnh dạn tự tin hơn, biết phối hợp với bạn để giải quyết vấn đề.
- + Trẻ biết quan sát, lắng nghe và đưa ra cách giải quyết một vấn đề, một tình huống.
- + Phụ huynh cởi mở, gần gũi hơn khi trao đổi về các vấn đề của trẻ khi ở nhà.
- + Tôi có nhiều kinh nghiệm hơn trong việc dạy cho trẻ các kỹ năng tự bảo vệ.

Trên đây là “ Một số biện pháp giúp trẻ hình thành kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ 5-6 tuổi lớp lá 1 trường Mẫu giáo Hoa Sim ” mà tôi đã áp dụng trong thời gian qua tại lớp tôi, với thời gian nghiên cứu có hạn, khả năng cải tiến và áp dụng còn hạn chế. Rất mong được sự góp ý của Ban Giám Hiệu nhà trường và đồng nghiệp cũng như cấp trên để đề tài được hoàn thiện hơn.

Ea Siên, ngày 07 tháng 3 năm 2022

Xác nhận của thủ trưởng đơn vị

Người thực hiện

Đặng Thị Linh Hạnh

Xác nhận của Phòng giáo dục & Đào tạo Thị xã Buôn Hồ.

Tài liệu tham khảo

1. Tham khảo tài liệu hướng dẫn chương trình giáo dục mầm non theo độ tuổi 5-6 tuổi.
2. Bộ chuẩn phát triển trẻ em 5 tuổi ban hành. Kèm theo thông tư số 23/2010/TT- Bộ Giáo dục và Đào tạo. Ngày 22/07/2010 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo.
3. Thông tư số 17/2009/TT-BGDĐT ngày 25 tháng 7 năm 2009 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo. Và thông tư số 28/2016/TT-BGDĐT ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo sửa đổi, bổ sung một số nội dung của chương trình Giáo dục mầm non .
- 4.Sách: Luật bảo vệ, chăm sóc và giáo dục trẻ. Nhà xuất bản lao động
5. Phương pháp giảng dạy kỹ năng sống. Tác giả: Bùi Văn Trực – Phạm Thê Hưng
- 6.Tài liệu bồi dưỡng thường xuyên cán bộ quản lý và giáo viên mầm non năm học 2021 – 2022
7. Tổ chức hoạt động các kỹ năng cho trẻ. Tác giả: Bùi Văn Trực.

